

КОМІТЕТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
з питань прав людини, деокупації та реінтеграції
тимчасово окупованих територій України,
національних меншин і міжнаціональних відносин

вул. М. Грушевського, 5, м. Київ, 01008, www.rada.gov.ua

Голові Комітету Верховної Ради
України з питань правової
політики
Денису МАСЛОВУ

Щодо реєстр. № 13610
від 07.08.2025

Комітет Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин (далі – Комітет) на своєму засіданні, проведеному 4 вересня 2025 року (протокол № 134), розглянув проект Закону України про внесення змін до статті 6 Закону України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» щодо удосконалення засад внутрішньої політики у сферах національної безпеки і оборони, реєстр. № 13610 від 07.08.2025, поданий Кабінетом Міністрів України (далі – законопроект).

Відповідно до пояснювальної записки метою законопроекту є удосконалення засад внутрішньої політики у сферах національної безпеки і оборони.

Для досягнення поставленої мети законопроектом пропонується статтю 6 Закону України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» викласти у новій редакції, якою чинні норми вказаної статті вдосконалюються та доповнюються новими положеннями, зокрема щодо:

розповсюдження основних засад внутрішньої політики у сферах національної безпеки і оборони на всі складові сил оборони та на сили безпеки;

розвитку сектору безпеки і оборони як основного інструменту реалізації державної політики у сферах національної безпеки і оборони, формування необхідних спроможностей для гарантування мирного майбутнього України як суверенної і незалежної, демократичної, соціальної, правової держави, а також відновлення її територіальної цілісності у межах міжнародно визнаного державного кордону України;

надання особливої уваги готовності громадян України до національного спротиву;

дотримання принципу забезпечення під час проходження військової служби рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, а також військовослужбовців з числа осіб з інвалідністю, які здатні до подальшого проходження військової служби;

запровадження у сектор безпеки і оборони стандартів та/або найкращих практик держав – членів НАТО та Європейського Союзу;

захисту прав, свобод і законних інтересів громадян України, протидія дискримінації та насильству за ознакою статі, відновлення порушених в умовах воєнного конфлікту рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України висловлює до проекту Закону деякі зауваження та пропозиції.

Адміністрація Державної прикордонної служби України та Міністерство фінансів України підтримують законопроект.

Під час обговорення законопроекту народні депутати України – члени Комітету звернули увагу на наступне:

1. Проектом Закону пропонується визначити однією з основних засад внутрішньої політики у сферах національної безпеки і оборони *захист прав, свобод і законних інтересів громадян України*. Водночас, положеннями статті 26 Конституції України передбачено, що іноземці та особи без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах, користуються тими самими правами і свободами, а також несуть такі самі обов'язки, як і громадяни України. Також відповідно до частини першої статті 3 Закону України “Про національну безпеку України” державна політика у сферах національної безпеки і оборони спрямована на захист саме *людини і громадянина*. Враховуючи зазначене, формулювання, яке міститься в законопроекті щодо захисту прав, свобод і законних інтересів *лише громадян України, обмежує права іноземців та осіб без громадянства*, які, наприклад, залучаються до захисту суверенітету та територіальної цілісності України.

2. Згідно з положеннями статті 24 Конституції України, *привілеї чи обмеження забороняються не тільки за статтю, а й за іншими ознаками* (раси, кольору шкіри, політичних чи релігійних переконань, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, мови тощо). Зважаючи на вказаний конституційний припис, у проекті доцільно закріпити більш широке формулювання, яке передбачало б протидію дискримінації та насильству за всіма ознаками, визначеними Конституцією, **а не лише за ознакою статі**. Це особливо актуально в умовах триваючої збройної агресії проти України, коли порушуються права різних соціальних груп, які також потребують відновлення та захисту.

3. В абзаці шостому нової редакції статті 6 йдеться, зокрема, про «дотримання принципу забезпечення під час проходження військової служби рівних прав та можливостей жінок і чоловіків». Водночас у статті 1 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» застосовується інше формулювання, яке фактично спрямоване на дотримання зазначеного принципу, а саме: «жінки виконують військовий обов'язок на рівних засадах із чоловіками (за винятком випадків, передбачених законодавством з питань охорони материнства та дитинства, а також заборони дискримінації за ознакою статі) ...». Таким чином, з метою забезпечення належної правової визначеності, відповідні положення доречно узгодити між собою з урахуванням особливостей виконання жінками військового обов'язку.

За підсумками обговорення законопроекту Комітет ухвалив рішення: звернутися до Комітету Верховної Ради України з питань правової політики з пропозицією врахувати зауваження Комітету при опрацюванні проекту Закону України про внесення змін до статті 6 Закону України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» щодо удосконалення засад внутрішньої політики у сферах національної безпеки і оборони, реєстр. № 13610 від 07.08.2025, поданого Кабінетом Міністрів України.

Голова Комітету

А. ЗАДОРЖНИЙ

